

STANOWISKO KOMISJI NADZWYCZAJNEJ DS. KLIMATU SENATU RP NA TEMAT STANU ORAZ PERSPEKTYW ROZWOJU SEKTORA GOSPODARKI WODNO - ŚCIEKOWEJ

Komisja Nadzwyczajna ds. Klimatu Senatu RP zauważa problem sektora wodociągowo – kanalizacyjnego w zakresie prawidłowej realizacji gospodarki wodno – ściekowej.

Jednocześnie Komisja wyraża swoje poparcie dla zmian legislacyjnych, które przyczyniają się do ułatwienia procesu spełnienia standardów określonych w przepisach krajowych i Dyrektywie 91/271/EWG (tzw. ściekowej).

UZASADNIENIE

Podstawowym dokumentem wdrożenia dyrektywy 91/271/EWG jest Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK). Celem Programu jest dostosowanie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków w Polsce do standardów przyjętych w Unii Europejskiej, w tym zapewnienia jakości ścieków po procesie oczyszczania, odprowadzanych z każdej oczyszczalni ścieków. Określone zostały m.in. standardy oczyszczania ścieków w aglomeracjach, odpowiadające ładunkowi generowanemu na ich obszarze. Na podstawie Programu w latach 2003 – 2018 wybudowano w Polsce około 100 tys. km sieci kanalizacyjnej oraz około 400 nowych oczyszczalni ścieków, zmodernizowano również około 1600 oczyszczalni już funkcjonujących. Przyczyniło się to znacznego wzrostu liczby mieszkańców Polski podłączonych do zbiorczych systemów odbioru ścieków.

Komisja Nadzwyczajna ds. Klimatu Senatu RP wskazuje jednak, iż dotychczas podjęte działania w celu wdrożenia, w tym zapewnienia zgodności w zakresie wydajności oczyszczalni i jakości ścieków z wymogami dyrektywy 91/271/EWG, były niewystarczające z uwagi na stwierdzenie przez Komisję Europejską występowania znaczącej skali naruszeń. Z uzasadnionej opinii wynika, iż niezgodność dotyczy ok. 81% aglomeracji, co w konsekwencji spowodować może nałożenie znacznych kar finansowych.

Komisja Nadzwyczajna ds. Klimatu Senatu RP dostrzega także zagrożenia dotyczące przyjmowania ścieków przemysłowych, które połączone ze ściekami komunalnymi nie osiągną po procesie ich oczyszczania zgodności z dyrektywą, co dodatkowo w sposób istotny wpłynąć może na stopień naruszeń dyrektywy, a także niebezpieczeństwo dla jakości komunalnych osadów ściekowych, stosowanych również w rolnictwie, z uwagi na zawartość substancji szkodliwych, takich jak metale ciężkie.

Ścieki przemysłowe zawierające substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego są także przedmiotem aktualnie procedowanych zmian ustawy „Prawo wodne”. Prace nowelizacyjne dotyczą problematyki zgody właściciela urządzeń do wniosku o wydanie pozwolenia wodnoprawnego na wprowadzenie do urządzeń kanalizacyjnych ścieków przemysłowych zawierających substancje szczególnie szkodliwe dla środowiska wodnego. W trakcie procesu legislacyjnego wyraźnie wskazano niebezpieczeństwo wynikające z wprowadzania do sieci kanalizacyjnej ścieków przemysłowych, które z uwagi na skład

spowodują zachwianie procesów biologicznych w oczyszczalniach ścieków, co może skutkować znacznym i długotrwałym skażeniem środowiska.

Komisja Nadzwyczajna ds. Klimatu Senatu RP uważa zatem, iż powinny zostać rozszerzone obowiązki zawarte w aktach prawnych, w tym w ustawie „Prawo wodne”, dotyczące dostawców ścieków przemysłowych, którzy prowadzą działalność mogącą negatywnie oddziaływać na środowisko naturalne. Powinny również zostać uwzględnione przepisy ułatwiające realizację obowiązków przedsiębiorstw w zakresie kontroli ścieków przemysłowych.

Do zadań własnych gminy należy m.in. zaspokajanie potrzeb ludności w dziedzinie doprowadzania wody i odprowadzania ścieków, a także ich oczyszczania. Zadania te, jak również w głównej mierze realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych powierzona została przedsiębiorstwom wodociągowo – kanalizacyjnym. W tym celu przedsiębiorstwa muszą mieć zagwarantowane odpowiednie środki finansowe pozyskane z taryf za wodę i ścieki, które od trzech lat na wniosek przedsiębiorstw wodociągowo – kanalizacyjnych zatwierdza organ regulacyjny, jakim jest Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Komisja Nadzwyczajna ds. Klimatu Senatu RP wyraża zaniepokojenie aktualnie prowadzonym przez organy Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie procesem zatwierdzania taryf, które obowiązywać mają na kolejne 3 lata. Z danych opublikowanych na stronie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie wynika, iż do 11 Regionalnych Zarządów Gospodarki Wodnej (RZGW) wpłynęło łącznie 2548 wniosków taryfowych od przedsiębiorstw wodociągowo – kanalizacyjnych i gmin, z których na dzień 9 lipca br.:

- 960 wniosków rozpatrzono pozytywnie,
- w 798 przypadkach podjęto decyzje odmawiające zatwierdzenia taryf,
- w 177 przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania z przyczyn formalnych,
- 613 wniosków jest jeszcze procedowanych przez organ regulacyjny.

Wskazuje to jednoznacznie na przedłużający się proces zatwierdzania trzyletnich taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków. Ze stanowisk prezentowanych przez organ regulacyjny nie wynika także, jakimi ujednoliconymi kryteriami kierowały się regionalne RZGW przy wydawaniu decyzji zarówno zatwierdzających taryfy, jak również w przedmiocie odmowy zatwierdzenia. W konsekwencji znaczna część przedsiębiorstw wodociągowo – kanalizacyjnych nie ma zatwierdzonych taryf, co w istotny sposób wpływać może na plany inwestycyjne, zwłaszcza w zakresie ochrony środowiska.

Komisja Nadzwyczajna ds. Klimatu Senatu RP wnioskuje o podjęcie pilnych działań zmierzających do zakończenia procesu taryfikowania w celu realizacji zadań w gospodarce wodno-ściekowej.